

Dosarul nr. 3ra-351/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (A. Cucerescu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iu. Cimpoi, A.Danilov, I.Secrieru)

ÎNCHEIERE

27 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Consiliul municipal Chișinău,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Sdobușca” cu privire la contestarea actului administrativ

împotriva deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău

constată:

La 02 octombrie 2017 Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Sdobușca” cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a menționat că, prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 5/26-7 din 25 mai 2017 „Cu privire la darea în locațiune a unei încăperi din str. Andrei Doga 19/1 (etajul 1), Societății cu Răspundere Limitată „Sdobușca”, ultimei i s-a transmis în locațiune, pe un termen de 3 ani, încăperea cu suprafața de 8,2 m.p., pentru amplasarea unui bufet.

Reclamantul a invocat că, în conformitate cu prevederile art. 64 din Legea privind administrația publică locală și Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.845 din 18 decembrie 2009, a efectuat controlul de legalitate a deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 5/26-7 din 25 mai 2017 și a constatat că aceasta a fost adoptată contrar prevederilor legale.

A relevat că, prin notificarea nr. 1304/OT4-1464 din 09 august 2017, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a solicitat Consiliului municipal Chișinău de a abroga, în termen de 30 de zile, decizia nr. 5/26-7 din 25 mai 2017 „Cu privire la darea în locațiune a unei încăperi din str. Andrei Doga 19/1 (etajul 1), Societății cu Răspundere Limitată „Sdobușca”, însă organul emitent nu a adoptat nicio decizie cu privire la examinarea acestei notificări.

Reclamantul Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a solicitat admiterea acțiunii și anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 5/26-7 din 25 mai 2017 „Cu privire la darea în locațiune a unei încăperi din str. Andrei Doga 19/1 (etajul 1), Societății cu Răspundere Limitată „Sdobușca”.

Prin hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis acțiunea depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat.

S-a anulat decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 5/26-7 din 25 mai 2017 „Cu privire la darea în locațiune a unei încăperi din str. Andrei Doga 19/1 (etajul 1), Societății cu Răspundere Limitată „Sdobușca” (f.d. 73).

Prin decizia din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de reprezentantul Consiliului municipal Chișinău, Botnaru Valeriu și s-a menținut hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 100).

Judecătoria Chișinău, sediul Centru și Curtea de Apel Chișinău și-au argumentat concluziile prin faptul că, decizia nr. 5/26-7 din 25 mai 2017 „Cu privire la darea în locațiune a unei încăperi din str. Andrei Doga 19/1 (etajul 1), Societății cu Răspundere Limitată „Sdobușca” a fost emisă contrar prevederilor legii. La materialele dosarului nu există probe care demonstrează că, la emiterea acesteia Consiliul municipal Chișinău a respectat procedura prevăzută de lege cu privire la darea în locațiune a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale și anume, organizarea în prealabil a unei licitații în sensul punctului 3.1 din Regulamentul gestionării clădirilor, construcțiilor și încăperilor cu altă destinație, decât cea locativă-proprietate municipală, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr.4/11 din 26 septembrie 2003, punctului 13 din Hotărârea Guvernului 4873 din 29 martie 2008 „Cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate”, punctului 23 din Hotărârea Guvernului nr. 483 din 29 martie 2008 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate”.

La 24 ianuarie 2019 Consiliul municipal Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii noi, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d. 114).

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material.

A relevat că, decizia nr. 5/26-7 din 25 mai 2017 „Cu privire la darea în locațiune a unei încăperi din str. Andrei Doga 19/1 (etajul 1), Societății cu Răspundere Limitată „Sdobușca” a fost adoptată cu respectarea prevederilor actelor normative în vigoare.

A specificat, că afirmațiile intimatului precum că, încăperea din litigiu urma a fi transmisă în locațiune prin intermediul licitației publice le consideră neîntemeiate, deoarece articolul 14 din Legea nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 „Privind administrația publică locală” prevede că, Consiliul local are drept de inițiativă și decide, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care țin de competența altor autorități publice.

A menționat că, potrivit Regulamentului gestionării clădirilor, construcțiilor și încăperilor cu altă destinație decât cea locativă-proprietate municipală, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr.11/55 din 23 decembrie 2014, încăperile nelocuibile aflate în gestiunea Consiliului municipal Chișinău pot fi date în locațiune prin intermediul licitației sau prin intermediul negocierilor directe.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza *Lebedinschi vs Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, § 32; cauza *Sultan vs Republica Moldova*, 5 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, cauzele *Marc Brauer vs Germania*, 1 septembrie 2016, § 34; *Miessen vs Belgia*, 16 octombrie 2016, § 64; *Samardžić vs Croația*, 20 iulie 2017, § 28; *Zubac vs Croația (Marea Cameră)*, 5 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele *Levages Prestations Servicii vs Franța*, 23 octombrie 1996, § 40; *Tricard vs Franța*, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; *Freitag vs Germania*, 19 iulie 2007, § 37; *Marc Brauer*, 1 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă

legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard vs Franta*, 10 iulie 2001, § 29; *Nicolae Popa vs România*, 9 decembrie 2014, § 16; *Tence vs Slovenia*, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele *Ponomaryov vs Ucraina*, 3 aprilie 2008, § 41; *Ustimenko vs Ucraina*, 20 octombrie 2015, § 47).

Completul de admisibilitate atestă că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei rezultă, că decizia din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expedită părților în data de 19 decembrie 2018 (f.d.109), fiind recepționată de Consiliul municipal Chișinău în data de 15 ianuarie 2019 (f.d.12).

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi

putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depusă de Consiliul municipal Chișinău completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recurs, în esența lor, sunt similare alegațiilor inserate în cererea de apel.

Astfel se deduce că, cererea de recurs *de facto* este o transpunere a motivelor din cererea de apel, iar drept consecință nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate a instanței de recurs, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurentul nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

Sub acest aspect urmează a se evidenția faptul că, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera

ilegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Consiliul municipal Chișinău nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce Consiliul municipal Chișinău a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău împotriva deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul

de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău, împotriva deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Sdovușca” cu privire la contestarea actului administrativ.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu